

عنوان مقاله: مطالعه تیپ شناسی شخصیتی فیلم دختر گمشده ساخته دیوید فینچر از منظر قرآن کریم

نویسندگان: قدسیه پائینی، حمیده عسکری

مقدمه

سینما و روان‌شناسی همواره ارتباطی تنگاتنگ با یکدیگر داشته‌اند، آسیب‌های روانی و اختلالات روانی به عنوان محتوایی برای فیلم‌ها سینمایی از آغاز هنر هفتم بخشی از آن را تشکیل داده است. مانند دکتر دیبی (۱۹۰۶). موضوعات مشترک میان روان‌شناسی و هنر همچون؛ ادراک، توجه، انگیزه و هیجان، شخصیت، تعارض، اختلالات و آشفتگی‌های روحی وجود دارند که به عنوان برخی موضوعات اصلی علم روان‌شناسی مطرح هستند، در هنر و به خصوص هنر هفتم به تمامی به نمایش درمی‌آیند.

درون مایه سینما بر اساس ساختن شخصیت‌هاست و شخصیت اصولاً محور بسیاری از اختلالات رایج است. با نگاهی در طول تاریخ به سینما، بیماران روانی، بیمارستان‌های روان‌پزشکی، درمان‌های این‌گونه بیماران و گاه نبوغ آنان همیشه پدیده‌ای جذاب و پربیننده برای جهانیان بوده است. سینما یکی از زبان‌های اصلی طرح افکار، روایات، مسایل و مشکلات مردم در جوامع مختلف است و گاهی عوامل تهیه یک فیلم، پیش از تولید از روان‌شناسان کمک گرفته و برای توجیه اعمال شخصیت‌ها، افزایش میزان تاثیرگذاری اثر و یا اهداف درمانی و از مباحث روان‌شناسی الگو می‌گیرند. گاهی نیز پس از به نمایش درآمدن یک فیلم، روان‌شناسان به بررسی ابعاد روان‌شناختی آن می‌پردازند و حتی در روند درمان برخی بیماری‌ها از فیلم‌درمانی استفاده می‌کنند (یانگ، ۱۳۹۴). تماشاگر با ورود به فضای سینما و فیلم، تصاویر بر روی پرده را به اشتباه واقعی تصور می‌کند. در نتیجه وارد نظم اجتماعی و ایدئولوژی حاکم بر آن می‌شود و با همانندسازی و شکل‌گیری هویت، به اشتباه خود را به مثابه‌ی سوژه تشخیص می‌دهد. هویت‌سازی سوژه، گاه در دنیای واقعی هم ادامه می‌یابد (صالحی، ۱۳۹۸). همین مسئله می‌تواند اثرات جبران ناپذیری را در فرد داشته باشد.

یکی از افرادی که در سال‌های اخیر سوژه پردازی‌های تأثیرگذار داشته دیوید فینچر بوده است. وی در فیلم "دختر گمشده" ازدواج و رابطه زوجین را در هنگام تعارضات زناشویی مورد توجه قرار داده است.

روش

پژوهش حاضر از نوع کیفی است. روش مورد استفاده در این پژوهش تحلیل محتوا است که با تمرکز بر روش‌های اختصاصی تدبیر در قرآن به خصوص تدبیر کلمه‌ای به استخراج تیپ‌های شخصیتی پرداخته شده است. مطالعه موردی این پژوهش بر روی شخصیت‌های نمایش داده شده در فیلم دختر گمشده ساخته دیوید فینچر است.

یافته‌ها و نتایج

بر اساس مدل تیپ شناسی شخصیت از منظر قرآن کریم شخصیت زن با تیپ پیرامون‌گرا (تفکری) و شخصیت مرد متکی (بومنون) انطباق دارند برای استخراج صفات شخصیتی نیک و امی در فیلم دختر گمشده نوع رفتار هر یک در نقاط عطف داستان مینا قرار گرفته است.

شخصیت شناسی نیک	
سکانس	ویژگی
نیک پنهان از همسرش با شخص دیگری رابطه نامشروع دارد	خیانت به زندگی زناشویی
نیک برای جلب توجه رسانه‌ها خود را علاقه‌مند به امی نشان می‌دهد	دروغ گویی و سوءاستفاده از عاطفه جمعی
ترس از همسر بعد از بازگشت او و اطلاع از نقشه‌هایش	ناپایداری و عدم ثبات

شخصیت شناسی امی	
سکانس	ویژگی
امی خون خودش را در چند مرحله روی زمین می‌ریزد و پاک می‌کند. گره اندازی و سنگ اندازی در تا نیک متهم شود	زندگی شخصی همسر
امی دفترچه خاطرات دروغینی برای اثبات خشونت همسرش برنامه ریزی برای تحقیق نیاز می‌نویسد	باطل
فریب دوست قدیمی‌اش و کشتن او برای درست کردن بهانه ربوده شدنش	عدم وفاداری

بحث و نتیجه‌گیری

شخصیت‌های نیک و امی در به لحاظ تعارض به مدل مطلوب قرآنی قرار دارند. این دو شخصیت در بررسی فیلم دختر گمشده و استخراج سکانس‌هایی که بروز رفتاری مشخصی را دارند؛ در طبقه معینی قرار می‌گیرند. نتیجه این بررسی قرار گرفتن نیک در طبقه افراد بومنون و امی در طبقه افراد یتفکرون است. در واقع اعمال و رفتارهای هر یک از آن‌ها در بستر خطا و اشتباه با استفاده از ویژگی‌های شخصیتی‌شان رقم می‌خورد. این شخصیت‌شناسی در بحث تعارض زوجیت نشان می‌دهد با توجه به این که نیک و امی چه قابلیت‌های شخصیتی دارند، از چه امکاناتی برای حل مشکلاتشان برخوردار بودند اما با قرار گرفتن در بستر

باطل و عملکردی بر اساس نفی حق؛ چگونه زندگی مشترکشان را از مدار صحت و آرامش خارج کردند.

منابع

- قرآن مجید و تفاسیر آن
 اخوت، احمدرضا. (۱۳۹۲). روشهای تدبیر کلمه‌ای (چاپ اول). تهران: انتشارات قرآن و اهلیت نبوت (علیهم السلام).
 اخوت، احمدرضا. (۱۳۹۲). روشهای مقدمات تدبیر (چاپ اول). تهران: انتشارات قرآن و اهلیت نبوت (علیهم السلام).
 امینی، عارفی، & مختار. (۱۳۹۸). پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس شیوه‌های فرزندپروری، ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دل‌بستگی زنان شهر کرمانشاه. مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، ۴(۳۳)، ۱-۲۳.
 پورافکاری، نصراله؛ عنبری روزبهانی، مهدخت، حکیمی نیا؛ بهزاد (۱۳۹۲). بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و نگرش به ازدواج؛ مطالعه موردی دانشجویان دختر ۱۸-۲۲ ساله دانشگاه اصفهان، فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی رودهن، ۷(۲)، ۷-۹۸.
 ۷۳
 صالحی میثم. بررسی روانکاونه کارکرد سینما با تکیه بر مفهوم نگاه خیره در اندیشه ژاک لکان. رویش روان‌شناسی، ۱۳۹۸؛ ۸ (۴): ۵۳-۶۲
 طباطبایی، محمد حسین. (۱۳۷۴). ترجمه تفسیر المیزان. ترجمه سید محمد باقر موسوی همدانی، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
 فیلین؛ گیلین. (۱۳۹۴). دختر گمشده (چاپ هفتم). تهران: نشر میلکان.
 مصطفوی، حسن. (۱۳۷۱). التحقیق فی کلمات قرآن الکریم (چاپ اول). تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
 یانگ، اسکپ. (۱۳۹۴). روان‌شناسی در سینمای هالیوود (چاپ اول). تهران: انتشارات سروش

